

Sygn. akt III KK 638/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Eugeniusz Wildowicz

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Grabowska

w sprawie **K. L.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 8 lipca 2020 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 23 kwietnia 2014 r., sygn. akt V Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w K.

z dnia 30 października 2013 r., sygn. akt IV K (...),

**uchyła zaskarżony wyrok w zakresie utrzymującym w mocy
rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w L. z dnia 30 października
2013 r. o obowiązku naprawienia szkody oraz ten ostatni wyrok w
zakresie nakładającym na K. L. obowiązek naprawienia szkody.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z dnia 30 października 2013 r. (sygn. akt IV K (...)) K. L. został uznany winnym oszustwa na szkodę M. P. , tj. czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za który wymierzono mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby

5 lat oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 10 zł każda. Ponadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonej w wysokości 31.000 zł. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w L. z dnia 23 kwietnia 2014 r. (sygn. V Ka (...)).

Od powyższego wyroku kasację w trybie art. 521 k.p.k. wniósł Prokurator Generalny, zarzucając temu orzeczeniu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania, polegające na zaniechaniu rozpoznania przez Sąd Okręgowy w L. apelacji oskarżonego K. L. , wniesionej na jego korzyść od wyroku Sądu I instancji, poza granicami środka odwoławczego, konsekwencją czego było utrzymanie w mocy rażąco niesprawiedliwego rozstrzygnięcia tego sądu w zakresie obowiązku naprawienia przez oskarżonego, na podstawie art. 46 § 1 k.k., szkody wyrządzonej przestępstwem, poprzez zapłatę kwoty 31.000 zł na rzecz pokrzywdzonej M. P., które zapadło z rażącym i mającym wpływ na jego treść naruszeniem art. 410 k.p.k. oraz art. 415 § 5 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania, albowiem Sąd Rejonowy w L. , wskutek zaniechania uwzględnienia okoliczności istotnych dla wydania orzeczenia w tym przedmiocie, na które wskazywał ujawniony w toku rozprawy materiał dowodowy, orzekł o obowiązku naprawienia szkody mimo, iż o obowiązku tym rozstrzygnął już wcześniej Sąd Rejonowy w L. prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 19 listopada 2012 r., sygn. akt I Nc (...).

Podnosząc powyższe zarzuty Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wskazanego wyroku w zaskarżonym zakresie, jak również o uchylenie orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody, zawartego w wyroku Sądu Rejonowego w L.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Odwołanie się do art. 440 k.p.k. umożliwiającego zmianę albo uchylenie orzeczenia, gdy jego utrzymanie w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe, jest uzasadnione jedynie wówczas, gdy stan pożądanej sprawiedliwości orzeczenia nie może zostać osiągnięty w wyniku rozpoznania środka odwoławczego w granicach

zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Z taką sytuacją w istocie mamy do czynienia w sprawie niniejszej. Nieuwzględnioną przez Sąd odwoławczy apelację wniósł osobiście oskarżony, podnosząc w niej wyłącznie błąd w ustaleniach faktycznych. Jak wynika z akt sprawy karnej pokrzywdzona wystąpiła wcześniej na drogę cywilną by odzyskać pieniądze, a nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy w L. z/s w Ś. (sygn. akt I Nc (...)) uprawomocnił się 16 stycznia 2013 r.

Obowiązujący w dniu orzekania art. 415 § 5 k.p.k. stanowił wyraźnie, iż nawiązki na rzecz pokrzywdzonego, obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono. Z cytowanego przepisu wynikał kategoryczny zakaz orzekania w różnych postępowaniach o obowiązku naprawienia tej samej szkody i to niezależnie od tego, czy zasądzone w postępowaniu cywilnym roszczenie zostało wyegzekwowane.

Gdyby zatem Sąd odwoławczy dokładnie przeanalizował akta sprawy, wyszedłby poza granice środka odwoławczego i z urzędu rozpoznał sprawę właśnie pod kątem art. 440 k.p.k. Niewątpliwie orzeczenie, które zawiera obowiązek naprawienia szkody, którego stosując przepisy poprawnie nie można byłoby nałożyć - stanowi rażąco niesprawiedliwe rozstrzygnięcie z punktu widzenia konsekwencji materialno-prawnych. Dlatego też, uwzględniając kasację Prokuratora Generalnego należało wyrok w zaskarżonym zakresie uchylić, eliminując równocześnie obowiązek naprawienia szkody orzeczony w wyroku Sądu I instancji.